

دوفصلنامه مطالعات اجتماعی گردشگری، سال هفتم، شماره چهاردهم، پاییز و زمستان ۱۳۹۸ (صص ۱۰۲-۷۳)

مدل مفهومی توسعه پایدار گردشگری فرهنگی با رویکرد فراترکیب

مهنا نیک‌بین، دانشجوی دکتری، گروه مدیریت و برنامه‌ریزی فرهنگی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات،

دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

حمیدضرغام بروجنی^۱، دانشیار گروه مدیریت جهانگردی، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

سید رضا صالحی امیری، دانشیار گروه مدیریت و برنامه‌ریزی فرهنگی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات،

دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

کامران محمدخانی، دانشیار گروه مدیریت آموزش عالی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد

اسلامی، تهران، ایران

فرهاد غفاری، دانشیار گروه اقتصاد، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

پذیرش: ۹۸/۳/۲۵

ارجاع جهت اصلاحات: ۹۸/۳/۱۱

دریافت: ۹۷/۱۲/۷

چکیده

گردشگری به طور خاص یک وسیله قدرتمند برای مبادلات فرهنگی میان جوامع است. بر اساس پیش‌بینی‌های سازمان جهانی گردشگری تا سال ۲۰۳۰؛ دو دهه آینده را زمان رشد پایدار گردشگری می‌دانند. در این میان توسعه گردشگری فرهنگی اگر بدرستی انجام شود می‌تواند به حفظ گنجینه‌های فرهنگی و طبیعی مقصد کمک کند و کیفیت زندگی جامعه بومی را ارتقا داده و هم موجب خوشنودی گردشگران شود. در این مطالعه تلاش شده تا با استفاده از رویکرد تفسیری و روش نظام‌مند فراترکیب، یافته‌های مطالعات انجام‌شده توسط سایر محققین را در حوزه مطالعات توسعه پایدار گردشگری فرهنگی به صورت سیستماتیک بررسی کند و سپس براساس استراتژی تحلیل محتوی پنهان، کدهای استخراج شده را شناسایی و در قالب مقولات دسته‌بندی و در نهایت مدل مفهومی آن‌را ارائه نماید. در این تحقیق پایگاه‌های علمی فارسی و انگلیسی معتبر تا اواخر سال ۲۰۱۸ میلادی (آذرماه ۱۳۹۷) بررسی و مقالات منتخب با استفاده از معیار CASP شناسایی شدند. کدهای شناسایی شده با استفاده از نرم‌افزار Maxqda2018.1 طبقه‌بندی، تحلیل و تفسیر شدند. که بر این اساس ۱۰۴ کد اولیه در قالب ۲۹ دسته مقولات اصلی و فرعی و ۴ کد محوری عبارتند از؛ مولفه‌ها، عوامل موثر، پیامدها و چالش‌های توسعه پایدار گردشگری فرهنگی دسته‌بندی شدند. همچنین مدل مفهومی توسعه پایدار گردشگری فرهنگی مقصدهای گردشگری نیز ارائه گردید. در نهایت رویی نتایج تحقیق انجام شده با شاخص کاپای کوهن در نرم‌افزار Spss بر اساس نظرات خبرگان خارج از نویسندگان تحقیق با اندازه ۷۱۲٪، مورد تایید قرار گرفت.

کلیدواژه‌ها: گردشگری، توسعه پایدار، گردشگری فرهنگی، مدل مفهومی و فراترکیب

مقدمه

توسعه پایدار توسعه‌ای است که برای رفع نیازهای نسل حاضر بدون مصرف منابعی که به نسل‌های آتی تعلق دارد، تحقق یابد (زاهدی^۱، ۲۰۰۲). توسعه پایدار مفهومی پیچیده است که در اوایل دهه ۱۹۸۰ در کنفرانس برانت‌لند مطرح شد و هنوز تعریف کامل و جامعی که بتواند این مفهوم را توضیح دهد و مورد تأیید همگان باشد ارائه نشده است؛ اما رایج‌ترین تعریف آن توسط کمیسیون جهانی محیط و توسعه انجام شده که عبارتست: از توسعه‌ای که نیازهای کنونی را بدون کاهش توان نسل‌های آینده در تأمین احتیاجات‌شان برآورده سازد (سرین و همکاران^۲، ۲۰۰۶). گردشگری به‌عنوان یکی از بزرگترین صنعت‌های بین‌المللی بوده و در این میان گردشگری فرهنگی از رشد سریعی برخوردار می‌باشد. از دهه ۱۹۸۰ به بعد گردشگری فرهنگی به‌عنوان منبع اصلی برای توسعه اقتصادی بسیاری از مقاصد مطرح گردید (سازمان همکاری و توسعه اقتصادی^۳، ۲۰۱۶). از این رو جایگاه گردشگری در توسعه جاذبه‌های فرهنگی مقصدها موضوع مهمی در گردشگری بین‌المللی است. بر اساس پیش‌بینی‌های سازمان جهانی گردشگری تا سال ۲۰۳۰ تعداد گردشگران بین‌المللی یک میلیارد و هشتصد میلیون نفر خواهد بود (سازمان جهانی گردشگری^۴، ۲۰۱۱). همچنین، بر اساس آمار سازمان جهانی گردشگری در سال ۲۰۱۷، یک میلیارد و ۳۲۶ میلیون نفر گردشگر بین‌المللی در سراسر جهان جابه‌جا شده‌اند (سازمان جهانی گردشگری، ۲۰۱۸).

فرهنگ؛ همواره موضوع مهم سفر بوده، بطوریکه توسعه گرندتورها در قرن ۱۶ میلادی گواه بر این موضوع می‌باشد (تونر^۵، ۱۹۸۵). در قرن ۲۱؛ اگرچه فرهنگ موضوع سفر گردشگران است اما گردشگری نیز به نوعی فرهنگ محسوب می‌شود (اوری^۶، ۱۹۹۰). اهمیت این موضوع تا حدی است که یونسکو تنها آژانس سازمان ملل با اختیار خاص در زمینه فرهنگ؛ مسئله اساسی قرن بیست و یکم برای پدیده گردشگری را فرهنگ اعلام کرده است. از این رو این آژانس فرهنگی بین‌المللی به تشویق توسعه مدل گردشگری فرهنگی در کشورها جهت حفاظت و نگهداری از میراث فرهنگی و طبیعی می‌پردازد (بوآفو^۷،

1. Zahedi
 2. Cerin, et al.
 3. OECD
 4. UNWTO
 5. Towner
 6. Urry
 7. Boafu

۲۰۱۰). میراث فرهنگی و طبیعی به عنوان منابع توسعه کشورها همواره تعداد زیادی از گردشگران را به خود جذب می‌کنند. هر چند گردشگری برای میراث فرهنگی و طبیعی یک فرصت می‌تواند باشد اما اگر به صورت ضعیف مدیریت شود یک تهدید به حساب می‌آید. برای بسیاری از نویسندگان، گردشگری پایدار و گردشگری فرهنگی کاملاً مترادف و یکسان تلقی می‌شوند. دومی به عنوان گردشگری "برتر"، حساس و مسئولانه دیده می‌شوند که مکملی برای مفهوم گردشگری پایدار است (اسواربروک^۱، ۱۹۹۱). بنابراین؛ این پژوهش درصدد است تا با استفاده از رویکرد فراترکیب و مرور نظام‌مند ادبیات پژوهش، ضرورت استفاده از مفاهیم توسعه پایدار را در گردشگری فرهنگی نشان دهد و مدلی مفهومی برای توسعه پایدار گردشگری فرهنگی در جهت برنامه‌ریزی و خط‌مشی‌گذاری هر چه بهتر این موضوع در مقصدهای میراث فرهنگی ارائه دهد.

با توجه به بررسی پژوهش‌های انجام شده؛ سه انتقاد اساسی در این خصوص می‌توان مطرح کرد: **فقدان تحقیقات سیستماتیک**؛ اغلب پژوهش‌های انجام شده از رویکرد نظام‌مندی بهره نبرده؛ لذا خلا پژوهش‌هایی که به صورت سیستماتیک به بررسی جامع پژوهش‌های گذشته بپردازند، وجود دارد (لولانسکیا و لولانسکی^۲، ۲۰۱۱؛ ایسماگیلوا و همکاران^۳، ۲۰۱۵؛ ناتالیه و گوود^۴، ۲۰۱۴). **فقدان تحقیقات کیفی اکتشافی**؛ اغلب پژوهش‌های گذشته، صرف به تشریح مولفه‌ها، عوامل یا پیامدهای توسعه پایدار گردشگری فرهنگی در مقصدهای مختلف پرداخته‌اند و کمتر از رویکرد کیفی به صورت اکتشافی و یا فراترکیب در مطالعات خود استفاده کرده‌اند (فرانس و ایشتوک^۵، ۲۰۰۷؛ رودرز و آرز^۶، ۲۰۱۱؛ لیو و چن^۷، ۲۰۱۵؛ کارتر و بیتون^۸، ۲۰۰۴). **فقدان دید جامع‌نگر و کل‌نگر**؛ با توجه به پژوهش‌هایی که تاکنون انجام پذیرفته؛ دید کل‌نگر و جامعی از توسعه پایدار گردشگری فرهنگی تاکنون ارائه نشده تا راهنمای

-
1. Swarbrooke
 2. Loulanskia & Loulanski
 3. Ismagilova, et al.
 4. Natalie & Goode
 5. FRANC & IŞTOC
 6. Roders & Oers
 7. Liu & Chen
 8. Carter & Beeton

برنامه‌ریزان و مدیران برای مدیریت مقصدهای گردشگری فرهنگی با رویکرد پایداری باشد (وارگاس^۱، ۲۰۱۳؛ فرید^۲، ۲۰۱۵؛ دو کروس^۳، ۲۰۰۱؛ امیر و همکاران^۴، ۲۰۱۵).

با توجه به موارد گفته شده، همانطور که در ادامه به تفصیل بیان می‌شود پژوهش حاضر بدنبال ارائه رویکردی جامع و یکپارچه با استفاده از روش تحقیق کیفی فراترکیب، با هدف ترکیب نظامند مطالعات کیفی انجام شده است. این مطالعه بر اساس سوال اصلی "مدل مفهومی توسعه پایدار گردشگری فرهنگی چیست؟" شکل گرفته است. جست‌وجو در پایگاه‌های علمی (فارسی و انگلیسی)، حاکی از آنست که تاکنون پژوهشی به منظور شناسایی، دسته‌بندی، تحلیل و تفسیر مقولات و ارائه آن در قالب مدل مفهومی در این خصوص ارائه نشده که از این نظر دستاورد این تحقیق در نوع خود نوآوری محسوب می‌شود. این پژوهش در نهایت رویکرد پایداری را به‌عنوان رویکردی جامع و کل‌نگر برای توسعه گردشگری در مقصدهای فرهنگی ارائه می‌دهد. همانطور که گفته شد، با توجه به نبود پژوهشی جامع در خصوص توسعه پایدار گردشگری فرهنگی، یافته‌های این پژوهش می‌تواند مطالعه یکپارچه‌ای از تحقیق سایر پژوهشگران با رویکرد تفسیری ارائه دهد که به عنوان مرجع جامعی مورد استفاده سایر محققین در این حوزه قرار گیرد و گام مؤثری برای تحقیقات آتی محسوب شود. لذا نتایج این تحقیق صرفاً برای پژوهشگران کاربرد نداشته بلکه برای برنامه‌ریزان حوزه میراث فرهنگی و گردشگری در بخش دولتی و سیاستگذاران برای اتخاذ رویه پایداری مقاصد گردشگری فرهنگی مثمر ثمر خواهد بود.

هدف و سؤال‌های پژوهش

هدف اصلی این تحقیق شناسایی مولفه‌ها، عوامل موثر، پیامدها و چالش‌های توسعه پایدار گردشگری فرهنگی به منظور ارائه چارچوب و مدلی مفهومی است. از این رو در این پژوهش بدنبال پاسخ به دو سوال ذیل می‌باشیم:

۱. مولفه‌ها، عوامل موثر، پیامدها و چالش‌های اصلی توسعه پایدار گردشگری فرهنگی چیست؟
۲. مدل مفهومی توسعه پایدار گردشگری فرهنگی چگونه است؟

1. Vargas
2. Farid
3. du Cros
4. Amir, et al.

روش‌شناسی پژوهش

طی دو دهه اخیر، پژوهش‌های متعددی در خصوص توسعه پایدار گردشگری، گردشگری فرهنگی و پایداری گردشگری فرهنگی انجام گرفته است. خروجی این پژوهش‌ها متفاوت می‌باشد. لذا لازم است با ترکیب نتایج این مطالعات یک تفسیر و طبقه‌بندی جامع‌تری ارائه داد. جهت نائل شدن به این هدف، یکی از روش‌های علمی مورد مطالعه به منظور بررسی و ترکیب پژوهش‌های انجام شده توسط سایر پژوهشگران، فرامطالعه^۱ است. فرامطالعه متد تجزیه و تحلیل عمیق از کارهای پژوهشی تحقیق یافته در یک حوزه خاص می‌باشد که خود بسته به ماهیت نوع مطالعه به چهار روش مجزا قابل تقسیم‌بندی است: فراتحلیل^۲ (تحلیل کمی محتوی مطالعات اولیه)، فراروش^۳ (تحلیل روش‌شناسی مطالعات اولیه)؛ فرانظری^۴ (تحلیل نظریه‌های مطالعات اولیه)؛ و فراترکیب^۵ (تحلیل کیفی محتوی مطالعات اولیه) (بنچ و دی^۶، ۲۰۱۰). این تحقیق به روال مطالعات کیفی با استراتژی فراترکیب با یک سوال آغاز شد "مدل مفهومی توسعه پایدار گردشگری فرهنگی چیست؟" که ابتدا باید عوامل و مولفه‌های گردشگری فرهنگی پایدار شناسایی می‌شد، با توجه به اینکه ماهیت داده‌های گردآوری شده بصورت کیفی است لذا، بصورت فرامطالعه‌ای با متد فراترکیب انجام پذیرفت. بنابراین؛ این متد مبتنی بر سوال پژوهش می‌باشد که با هدف ایجاد تفسیری خلاقانه و یکپارچه از یافته‌های کیفی است (بک^۷، ۲۰۰۲). بطورکلی؛ بررسی روش‌شناسی این پژوهش بر اساس مدل پیاز پژوهش ساندرز و باروسو؛ نشان می‌دهد که این تحقیق به لحاظ پارادایم پژوهش تفسیرگرایانه، با رویکرد استقرایی، استراتژی تحلیل محتوی، و تاکتیک کیفی گرای، نوعی مطالعه مقطعی بر اساس مطالعات اولیه و اسناد با فرمت داده‌های کیفی (متن) است (ساندلوسکی و باروسو^۸، ۲۰۰۷).

فراترکیب؛ نوعی مطالعه کیفی است که اطلاعات و یافته‌های استخراج شده از سایر مطالعات کیفی انجام شده توسط سایر پژوهشگران در ارتباط با موضوع و مشابه به آنرا بررسی می‌کند (نیرومند و

-
1. Meta-Study
 2. Meta-Analysis
 3. Meta-Method
 4. Meta-Theory
 5. Meta-Synthesis
 6. Bench & Day
 7. Beck
 8. Sandelowsk & Barroso

همکاران^۱، ۲۰۱۲). فراترکیب، بر مطالعه‌های کیفی که مبانی نظری وسیعی را شامل نمی‌شود تمرکز دارد و به جای ارائه خلاصه جامعی از یافته‌ها، یک ترکیب تفسیری از یافته‌ها را خلق می‌کند (زیمرا^۲، ۲۰۰۶). از این رو در این پژوهش برای بررسی و تفسیر پژوهش‌های گذشته با استفاده از نگرشی نظامند از استراتژی فراترکیب بهره برده‌ایم.

به طور کلی، متدهای نه‌گانه‌ای جهت مطالعه فراترکیب توسط نوبلیت و هیر، ساندلوسکی و باروسو^۳ پیشنهاد می‌شود که عبارتند از: ترکیب تفسیری انتقادی^۴، ترکیب تئوری داده بنیاد^۵، قوم‌نگاری فرامطالعه‌ای^۶، فرا-تفسیر^۷، فرا-مطالعه^۸، فرا-خلاصه‌ای^۹، تحلیل روابط متقابل کیفی^{۱۰}، ترکیب محتوا^{۱۱} (ساندلوسکی و باروسو، ۲۰۰۷؛ نوبلیت و هیر^{۱۲}، ۱۹۸۸). هیچ‌یک از روش‌های نه‌گانه در مطالعات فراترکیب برتر نبوده اما در بیشتر مطالعات ترکیبی کیفی مشاهده می‌شود که از متد قوم‌نگاری فرامطالعه‌ای استفاده شده است (رینگ و همکاران^{۱۳}، ۲۰۱۱). در این مطالعه که با هدف بررسی مولفه‌ها، عوامل مؤثر، پیامدها و چالش‌های توسعه پایدار گردشگری فرهنگی می‌باشد از متد تحلیل محتوی یا موضوع بهره برده شده است. در این روش، اشباع نظری ملاک کفایت نمونه است (قاسمی و رعیت پیشه^{۱۴}، ۲۰۱۶). بطور کلی؛ نمونه موردنظر برای فراترکیب، از مطالعات کیفی منتخب و بر اساس ارتباط آنها با سؤال پژوهش تا رسیدن به اشباع نظری گردآوری می‌شود.

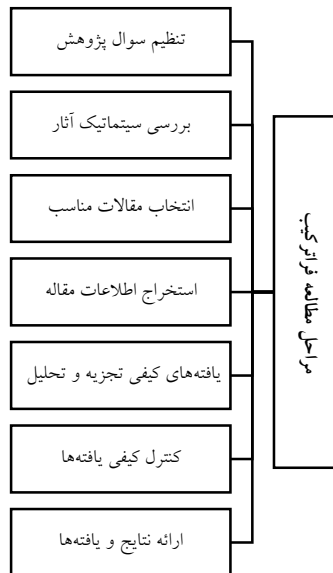
رویکرد مطالعاتی فراترکیب از نظر رویه‌های اجرایی تنوع و ابهام‌های خاص خود را دارد و به نوعی تمامی نویسندگان متون فراترکیب به پیچیدگی و چالش‌های این روش مطالعاتی اذعان دارند. نخستین روش برای مطالعه سیستماتیک پژوهش‌های کیفی از طرف نوبلیت و هیر (۱۹۸۸) با ۵ گام ارائه شد. سپس، نگاره ۱ پترسون و همکاران^{۱۵} در سال ۲۰۰۱؛ با رویکرد فرامطالعه‌ای فرایند پنج مرحله‌ای را ارائه

-
1. Niroomand et. al.
 2. Zimmer
 3. Sandelowski & Barroso
 4. critical interpretive synthesis
 5. grounded theory synthesis
 6. meta-ethnography
 7. meta-interpretation
 8. meta-study
 9. meta-summary
 10. qualitative cross-case analysis
 11. thematic synthesis
 12. Noblit & Hare
 13. Ring, et al.
 14. Ghasemi & Rayat Pisheh
 15. Paterson, et al.

داند. ترکیب تفسیری انتقادی دیکسون و وودز و سایر همکاران^۱ در سال ۲۰۰۶ نیز بر اساس ۵ گام ارائه شد. پپای و دیگران^۲ (۲۰۰۶)؛ ترکیب روایتی را بر اساس ۵ گام ارائه دادند. ترکیب تماتیک از سوی توماس و هاردن^۳ (۲۰۰۸)؛ با ۴ گام ارائه شد و در نهایت فراترکیب چهارگانه ادواردز و کایمال^۴ در سال ۲۰۱۶ ارائه شد. بر اساس نظر بسیاری از محققان از جمله چنایل؛ روش ساندلوسکی و باروسو (۲۰۰۷) یکی از جامع‌ترین روش‌ها برای انجام تحقیق، فراترکیب است و در نهایت نتایج جامع‌تری ارائه می‌کند (چنایل^۵، ۲۰۰۹). رویکرد انتخابی پژوهش حاضر برای اجرای فرامطالعه با تکنیک فراترکیب، مدل هفت مرحله‌ای ساندلوسکی و باروسو است.

یافته‌های پژوهش

برای رسیدن به اهداف پژوهش و پاسخ به سوال‌ها، در ادامه بر اساس چارچوب مدل هفت مرحله‌ای فراترکیب ساندلوسکی و باروسو (۲۰۰۷) هر یک از مراحل اجرایی این پژوهش انجام پذیرفت (نگاره ۱).

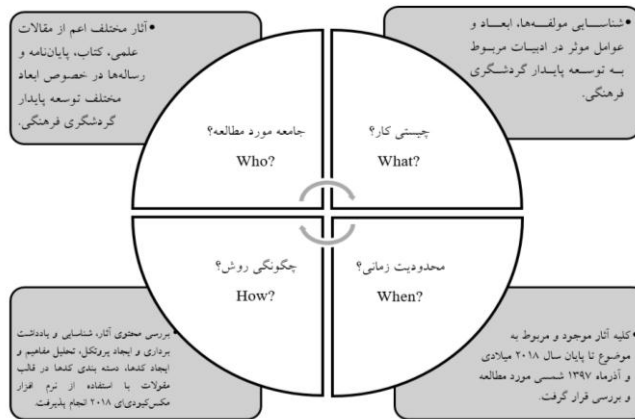

نگاره ۱. فرایند مطالعه فراترکیب، منبع: ساندلوسکی و باروسو، ۲۰۰۷

1. Dixon-Woods, et al.
2. Popay, et al.
3. Thomas & Harden
4. Edwards & Kaimal
5. Chenail

گام نخست: تنظیم سؤال پژوهش؛ در این گام به عنوان نخستین مرحله مطالعه فراترکیب، ابتدا پرسش یا پرسش‌های مبنایی تنظیم می‌شود. جهت پاسخگویی به پرسش تحقیق در این متد پارامترهایی از جمله؛ چیستی کار؟ جامعه مورد مطالعه؟ محدودیت زمانی؟ و در نهایت چگونگی روش؟ مطرح است که برای درستی روند روش فراترکیب و تکمیل پژوهش لازم است به آنها پاسخ مناسب داده شود. در نگاره ۲ پرسش‌های پژوهش به همراه پارامترهای مورد بررسی مشخص شده است.

در این بخش پرسش‌های جزئی برای پاسخ به پرسش‌های کلی تحقیق پاسخ داده شد تا از شکل گرفتن ابهام در این زمینه جلوگیری شود. بر اساس ارزیابی انجام شده آثاری در این مطالعه قرار گرفت که به مولفه‌ها، عوامل موثر، پیامدها و چالش‌های توسعه پایدار گردشگری فرهنگی پرداخته و یا اشاره دارند. بدیهی است آثاری که به سایر موضوعات مطرح در خصوص توسعه پایدار گردشگری فرهنگی پرداخته اند در این مطالعه کنار گذاشته شده‌اند. عمده آثار مورد بررسی بصورت مقاله‌های علمی-پژوهشی خارجی و کتاب و پایان‌نامه و رساله‌های فارسی و انگلیسی و ... می‌باشد. بازه زمانی انتخاب آثار تا پایان سال ۲۰۱۸ میلادی و آذرماه ۱۳۹۷ شمسی است. از این رو، به منظور بررسی جامع پژوهش‌های انجام شده بازه زمانی مناسبی می‌باشد. آثار انتخاب شده نهایی بر اساس فرم ارزیابی CASP با استفاده از تکنیک تحلیل محتوی مورد شناسایی و تحلیل قرار گرفتند (پیوست ۱). سپس کدهای استخراج شده دسته‌بندی و مفاهیم و مقولات را شکل دادند. تمامی فرایندها تجزیه و تحلیل اطلاعات با نرم افزار مکس کیودی ای ورژن ۲۰۱۸ آپدیت یک انجام شد.

نگاره ۲. پارامترها و پرسش‌های تحقیق بر اساس گام نخست متد فراترکیب

گام دوم: بررسی سیماتیک آثار؛ در این گام، تمامی متون و مقالات مرتبط با سوال پژوهش مورد بررسی قرار گرفت. پژوهش‌های واجد شرایط برای ورود به تحلیل فراترکیب انتخاب شدند در مطالعات فراترکیب برای گردآوری داده‌های پژوهش، داده‌های ثانویه انجام شده با متد کیفی در حوزه موضوع تحقیق مورد استفاده قرار می‌گیرد. از این‌رو، جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه تحقیق‌های انجام شده در حوزه موضوع مورد بررسی است. جست‌وجوی نظام‌مند منابع بر اساس کلیدواژه‌های؛ "توسعه پایدار گردشگری"، "گردشگری فرهنگی"، "پایداری گردشگری فرهنگی" و "مدل توسعه پایدار گردشگری فرهنگی" در پایگاه‌های علمی داخلی و خارجی انجام پذیرفت. انتخاب متنوع کلیدواژه‌ها برای بازیابی بیشتر منابع انجام شد. پایگاه‌های اطلاعاتی داخلی و خارجی را براساس بازه زمانی تا اواخر سال ۲۰۱۸ میلادی و آذرماه ۱۳۹۷ شمسی مورد سرچ و بررسی قرار گرفتند. جست‌وجو در پایگاه‌های داخلی؛ پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایران‌داک) (منبع پایان‌نامه‌های فارسی)، علم نت، پایگاه اطلاعات نشریات کشور، مرکز اسناد و کتابخانه ملی ایران، پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی، پایگاه مجلات تخصصی نور (نورمگز) و پایگاه اصلی برخی مجلات علمی-پژوهشی و کتابخانه‌های دیجیتال پایان‌نامه‌های

1. Sustainable Tourism Development
2. Cultural tourism
3. Cultural tourism sustainability
4. Sustainable Cultural Tourism Development Model

دانشگاه علامه طباطبایی و دانشگاه تهران انجام شد. برای جست و جو منابع خارجی به پایگاه‌های؛ وب او ساینس، ساینس دایرکت، اشپرینگر، امرالد، پروکوئست، گوگل اسکالر و نظایر آن مراجعه شد. همچنین گزارش‌های علمی مربوط به سایت سازمان جهانی گردشگری و یونسکو در این خصوص نیز مورد توجه قرار گرفت. بطور کلی، سعی بر انتخاب منابع با کیفیت علمی بود به عنوان مثال؛ مقالات علمی - مروری و کنفرانسی‌های کم اعتبار در این مطالعه کنار گذاشته شدند. بر اساس جست‌وجوی گسترده در پایگاه‌های علمی داخلی و خارجی اشاره شده تعداد ۳۴۸ مدرک برای تحلیل فراترکیب موضوع؛ توسعه پایدار گردشگری فرهنگی بازیابی و ذخیره شدند. در پژوهش کیفی، حجم نمونه بر اساس نظر محقق تا زمان رسیدن به اشباع نظری ادامه دارد. در این شکل از مطالعه، رسیدن به اندازه نمونه ۱۲ مقاله و کمتر هم عادی است. چنانچه نمونه بدست آمده دقیق و بصورت سیستماتیک با رعایت اصول و معیار مطالعات کیفی انتخاب و بررسی شوند، یقین تمامی اطلاعاتی را که محقق در پی آن است، پوشش می دهد (گوبا و لینکلن، ۱۹۹۴).

گام سوم: انتخاب مقالات مناسب؛ در این مرحله محقق باید کیفیت منابع ذخیره شده بر اساس کلیدواژه‌های انتخابی جامع و مانع در پایگاه‌های علمی را ارزیابی کند. هدف از این مرحله در فرایند مطالعه فراترکیب که گام مهمی نیز به حساب می آید، حذف مطالعات با اعتبار کم می‌باشد. ابزار مفیدی که غالباً برای ارزیابی کیفی مطالعات اولیه پژوهش استفاده می‌شود "برنامه مهارت‌های ارزیابی حیاتی"^۲ است که با طرح ده پرسش به محقق کمک می‌کند تا دقت، اعتبار و اهمیت مطالعات کیفی پژوهش را ارزیابی کند. پرسش‌های مطرح شده در فرم ارزیابی CASP عبارتند از؛ (۱) اهداف پژوهش؛ (۲) منطق روش؛ (۳) طرح پژوهش؛ (۴) روش نمونه‌برداری؛ (۵) جمع‌آوری داده‌ها؛ (۶) انعکاس‌پذیری؛ (۷) ملاحظات اخلاقی؛ (۸) دقت تجزیه و تحلیل داده‌ها؛ (۹) بیان واضح و روشن یافته‌ها و (۱۰) ارزش پژوهش.

در این مرحله پژوهشگر به هریک از پرسش‌ها امتیاز کمی داده و بر اساس مجموع امتیازهای^۳ داده شده به هر مدرک بررسی و ارزیابی نهایی انجام شد. بر اساس مقیاس ۵۰ امتیازی فرم مهارت‌های ارزیابی حیاتی، هر مدرکی که امتیاز پایین‌تر از سطح خوب (پایین‌تر از ۳۰) کسب کرد از حوزه مطالعات حذف شد. لذا در

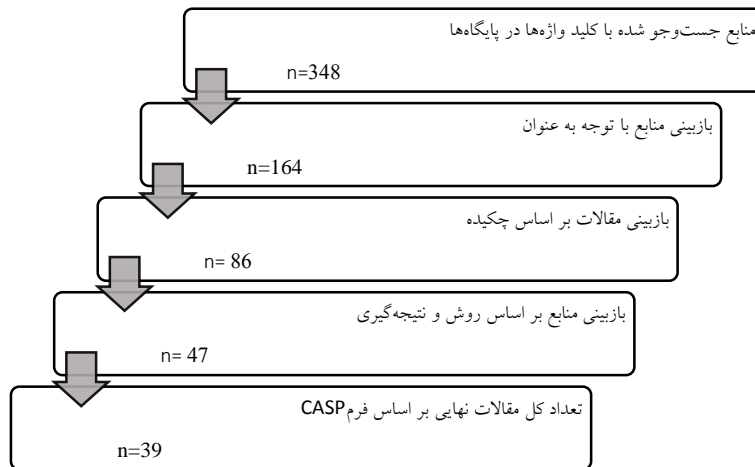
1. Guba & Lincoln

2. Critical Appraisal Skills Program: CASP

۳- عالی (۴۱-۵۰)، بسیار خوب (۳۱-۴۰)، خوب (۲۱-۳۰)، متوسط (۱۱-۲۰) و ضعیف (۰-۱۰).

این تحقیق، صرفاً منابع و اسنادی که امتیاز عالی و بسیار خوب (با امتیاز بالای ۳۰) را کسب نموده انتخاب و سایر مطالعات، ضعیف ارزیابی شده و کنار گذاشته شدند.

پس از شناسایی منابع مناسب بر اساس فرم ارزیابی CASP در مدل ساندلوسکی و باروسو (۲۰۰۷)، گام بعدی پالایش نهایی و بارگذاری آنها در نرم افزار مکس کیودی ای ۲۰۱۸ برای استخراج اطلاعات است. بر اساس جست و جوی گسترده در پایگاه‌های علمی داخلی و خارجی اشاره شده تعداد ۳۴۸ مدرک برای تحلیل فراترکیب موضوع؛ توسعه پایدار گردشگری فرهنگی بازیابی و ذخیره شدند. با بررسی عنوان مقالات با توجه به همخوانی با موضوع، سوال، هدف و رویکرد تحقیق تعداد ۱۶۴ مورد از مقالات بازیابی شده برای بررسی ابتدایی انتخاب شدند. در مرحله بعد با بررسی قسمت‌های چکیده و واژگان کلیدی تعداد ۸۶ مورد انتخاب شد. در بازبینی بعدی بر اساس روش و نتیجه گیری مقالات منتخب تعداد ۴۷ مورد گزینش شد. و نهایتاً پس از مطالعه کامل محتوی مقاله‌ها و فرم امتیازدهی CASP؛ تعداد ۳۹ مورد گزینش نهایی شد و مبنای مطالعه این تحقیق قرار گرفتند (پیوست ۱). نگاره ۳ الگوریتم انتخاب مدارک و فرایند پالایش منابع ذخیره شده و انتخاب نهایی آنها را نشان می‌دهد.

نگاره ۳. الگوریتم جست‌وجو و انتخاب منابع مناسب پژوهش حاضر

گام چهارم: استخراج اطلاعات متون؛ در این مرحله از روش فرامطالعه‌ای کیفی (فرا ترکیب)؛ محقق باید با توجه به ماهیت موضوع و منابع گردآوری شده به انتخاب یکی از نه متد این روش اقدام نماید. در این تحقیق، از تحلیل محتوی به عنوان متد مورد استفاده برای استخراج اطلاعات از منابع نهایی، بهره برده شده است. تحلیل محتوی به عنوان یکی از روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی بویژه (اما نه منحصر) در کنار ترکیب داده‌های کمی استفاده می‌شود. این روش ابتدا توسط محققانی از مرکز EPPI برای پرداختن به سؤالات پیرامون "آنچه که جواب می‌دهد"، در درجه اول در رابطه با مداخلات ارتقای سلامت، مورد استفاده و توسعه قرار گرفت. محققان این مرکز تحقیقات کیفی و تحقیقات کمی را به طور جداگانه سنتز کردند و سپس یافته‌های خود را یکپارچه کردند (توماس^۱، ۲۰۰۴). اخیراً این روش در ترکیب یافته‌های از مطالعات کیفی چندگانه در بررسی‌های سیستماتیک مورد استفاده قرار گرفته است. توماس و هاردن یک رویکرد جدید به نام ترکیب موضوعی ایجاد کردند که اصول تحقیق کیفی اولیه و سایر روش‌ها را با خود جلب می‌کند. این متد موضوع و یا موضوعات تکراری را در ادبیات اولیه شناسایی می‌کند، سپس موضوعات را تجزیه و تحلیل می‌کند و در قالب مرور سیستماتیک نتایج را ترسیم می‌کند. هدف از این روش، توسعه مضامین تحلیلی از طریق یک سنتز توصیفی و یافتن توضیحات مربوط به یک مورد خاص است. این متد تا حدی مشابه دو روش تئوری داده‌بنیاد و قوم‌نگاری فرامطالعه‌ای است (رینگ و همکاران، ۲۰۱۱). اهمیت این مرحله برای انجام صحیح مراحل بعدی تحقیق بسیار ارزشمند است.

بر این اساس، برای افزایش سطح کیفی تحقیق، خلاصه‌ای از اسناد تهیه و تمامی منابع در نرم‌افزار مکس کیو دی ای ۲۰۱۸،۱ بارگذاری شدند. سپس شروع به مطالعه و تحلیل محتوی اسناد در خصوص مؤلفه‌ها، عوامل مؤثر، پیامدها و چالش‌های توسعه پایدار گردشگری فرهنگی به عنوان کدهای محوری نمودیم. از آنجا که مطالعه بصورت نظام‌مند و با تکنیک تحلیل محتوی است کدها از متون استخراج شد و در مقابل آن کد منابع و مولف اثر آورده شد (جداول ۲۰۱۳، ۳ و ۴). سپس، در سطح بالاتر از کدهای اولیه مقولات (اصلی و فرعی) که مفاهیم انتزاعی‌تری هستند تعریف و مشخص شدند تا زمینه تفسیر نتایج پژوهش را فراهم کنند. از آنجایی که تحلیل محتوی پنهان انجام شده لذا فراوانی کدهای استخراج شده

مبنای عملکرد نخواهد بود هرچند در نمودار درختی ترسیم شده برای هر کد محوری با استفاده از نرم افزار مکس کیودی ای ضخامت خطوط دال بر فراوانی کد مربوطه در منابع مورد بررسی می باشد (نگاره‌های ۴، ۵، ۶ و ۷).

گام پنجم: تجزیه، تحلیل و ترکیب یافته‌های کیفی؛ در گام پنجم، پس از استخراج اطلاعات در گام قبلی بر اساس متد تحلیل محتوی به تجزیه، تحلیل و تفسیر یافته‌های کیفی حاصل از مطالعات پیشینان می‌پردازیم تا تفسیری یکپارچه و نظام‌مندی با رویکردی نو ارائه شود (ساندلوسکی و باروسو، ۲۰۰۷). به این ترتیب که تمامی کدهای شناسایی شده با توجه به مفاهیمی که دارند در قالب دسته‌های با مفاهیم مشابه دسته‌بندی می‌شوند. به این ترتیب مقولات که سطحی انتزاعی‌تر از کدها دارند ایجاد می‌شوند. با انجام این فرایند تفسیری فراتر از هر یک از مطالعات گنجانده شده در فراترکیب در خصوص موضوع مورد نظر ارائه می‌شود که در برگزیده تمامی آنها نیز خواهد بود، به‌شکلی که اثر هر یک از مطالعات اولیه را می‌توان در این کل جست و جو نمود.

بر مبنای تحلیل‌های انجام گرفته به کمک روش تحلیل محتوی بر روی ۳۹ اثر نهایی شده، تعداد ۱۰۴ کد اولیه شناسایی شد که لیست این کدهای اولیه استخراج شده از مطالعات اولیه در جداول ۱، ۲، ۳ و ۴ آمده است. سپس با در نظر گرفتن اصول دسته‌بندی کدها، مقولات (اصلی و فرعی) شکل گرفتند و در نهایت کدهای محوری را داریم. مقولات ایجاد شده در قالب ۲۹ دسته در قالب ۴ کد محوری مولفه‌ها، عوامل موثر، پیامدها و چالش‌های توسعه پایدار گردشگری فرهنگی می‌باشند که نوآوری تحقیق انجام شده در مقوله‌بندی کدها برای تحلیل و تفسیر نهایی و ارائه مدل مفهومی است.

جدول ۱. کدها و مقولات مولفه‌های توسعه پایدار گردشگری فرهنگی

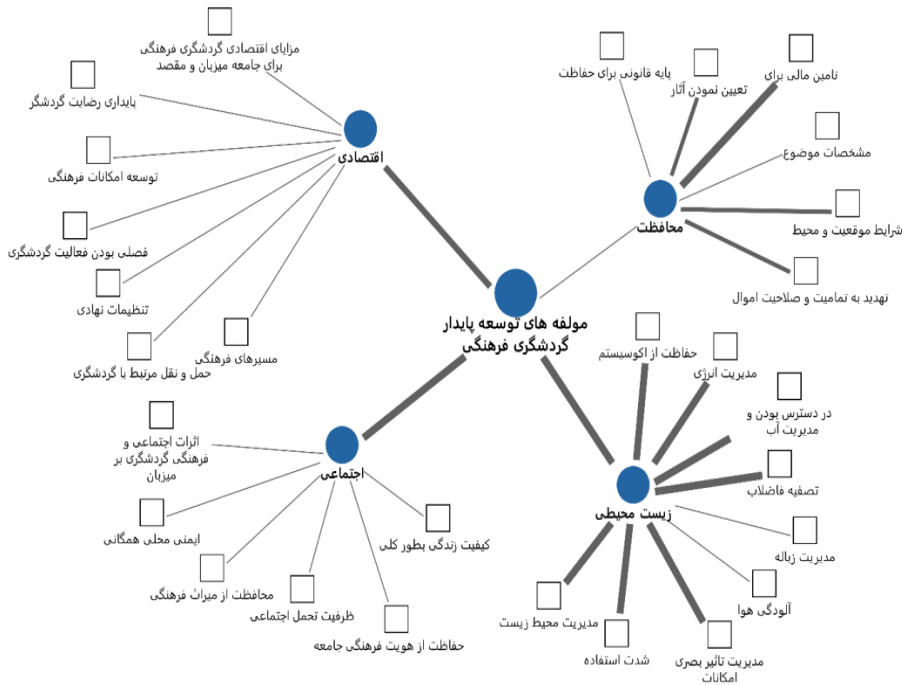
کد محوری	مقوله	کدها	منابع استخراج کدها
مولفه‌های توسعه پایدار گردشگری فرهنگی	اقتصادی	مزایای اقتصادی گردشگری فرهنگی برای جامعه میزبان و مقصد (اشتغالزایی، درآمدزایی، ارز آوری و...)	(دوروویک و لورنتج، ۲۰۱۴)
		پایداری رضایت گردشگر	(سازمان جهانی گردشگری، ۲۰۱۷)
		امکانات فرهنگی	(پادین و سونسون، ۲۰۱۳)
		تنظیمات نهادی	(خلایکا، ۲۰۱۵)
		فصلی بودن فعالیت گردشگری	(امیر و همکاران، ۲۰۱۵)
		حمل و نقل مرتبط با گردشگری	(برکار و کولاریک-جک، ۲۰۱۷)
			(عمر، ۲۰۱۳)
		مسیرهای فرهنگی	(ون و لی، ۲۰۱۳)
		(نوکا، ۲۰۱۷)	
		(پاکدیبینیت، ۲۰۰۷)	
		(کو، ۲۰۰۵)	
		(لولانسکیا و لولانسکی، ۲۰۱۱)	
		(سازمان جهانی گردشگری، ۲۰۱۷)	
	اجتماعی	حفاظت از هویت فرهنگی جامعه محلی	(پادین و سونسون، ۲۰۱۳)
ایمنی محلی همگانی		(تورگلر و فرانس، ۲۰۱۵)	
محافظت از میراث فرهنگی		(امیر و همکاران، ۲۰۱۵)	
ظرفیت تحمل اجتماعی مقصد		(برکار و کولاریک-جک، ۲۰۱۷)	
اثرات اجتماعی و فرهنگی گردشگری بر میزبان جامعه		(عمر، ۲۰۱۳)	
کیفیت زندگی بطور کلی		(ون و لی، ۲۰۱۳)	
حفاظت از اکوسیستم طبیعی پیرامون آثار فرهنگی		(نوکا، ۲۰۱۷)	
مدیریت انرژی		(صیفی و همکاران، ۲۰۱۸)	
در دسترس بودن و مدیریت آب		(کو، ۲۰۰۵)	
تصفیه فاضلاب		(لولانسکیا و لولانسکی، ۲۰۱۱)	
زیست محیطی	مدیریت زباله	(دوروویک و لورنتج، ۲۰۱۴)	
	آلودگی هوا	(سازمان جهانی گردشگری، ۲۰۱۷)	
	مدیریت تاثیر بصری امکانات و زیرساخت	(پادین و سونسون، ۲۰۱۳)	
	شدت استفاده	(خلایکا، ۲۰۱۵)	
		(امیر و همکاران، ۲۰۱۵)	
	مدیریت محیط زیست	(برکار و کولاریک-جک، ۲۰۱۷)	
		(عمر، ۲۰۱۳)	

1. Durovic & Lovrentjev
2. Padin & Svensson
3. Khlaikaew
4. Bracar & Colaric-Jakse
5. Nocca
6. Pakdeepinit
7. Ko
8. Seyfi, et al.

ادامه جدول ۱

منابع استخراج کدها	کدها	مقوله	کد محوری
(نوکا، ۲۰۱۷)	مدیریت محیط زیست		مولفه‌های توسعه پایدار گردشگری فرهنگی
(پاکدیبینیت، ۲۰۰۷)			
(لوانسکیا و لوانسکی، ۲۰۱۱)	پایه قانونی برای حفاظت	محافظت	
(سازمان جهانی گردشگری، ۲۰۰۴)	تعیین نمودن آثار		
(گوریرا و نگولوب، ۲۰۱۶)	تامین مالی برای حفاظت		
(پاکدیبینیت، ۲۰۰۷)	مشخصات موضوع		
(آگیواوه و همکاران، ۲۰۱۷)	شرایط موقعیت و محیط زیست		
	تهدید به تمامیت و صلاحیت اموال		

منبع: یافته‌های پژوهش

نگاره ۴. نمایش درختی مؤلفه‌های توسعه پایدار گردشگری فرهنگی، منبع: یافته‌های پژوهش

جدول ۲. کدها و مقولات عوامل مؤثر بر توسعه پایدار گردشگری فرهنگی

کد محوری	مقوله اصلی	مقوله فرعی	کدها	منابع استخراج کدها		
عوامل مؤثر بر توسعه پایدار گردشگری فرهنگی	ادراک اقتصادی		منابع	(لیو و چن، ۲۰۱۵)		
			سرمایه	(ایسماگیلووا و همکاران، ۲۰۱۵)		
			ابداعات تکنولوژیکی	(آدامز، ۲۰۱۰)		
			نیروی کار	(آونگ و همکاران، ۲۰۱۴) (کارتز و همکاران، ۲۰۱۵) (سازمان جهانی گردشگری، ۲۰۰۴) (سوانسون و دیوروکس، ۲۰۱۲)		
	حجم گردشگران	درآمد حاصل از گردشگری	نسبت تراکم	درآمد مالیات حاصل از گردشگری	(کاموس و همکاران، ۲۰۱۲)	
				میانگین مخارج گردشگران بر حسب نفر	(بوکلای، ۲۰۱۴)	
		درجه رضایت گردشگران از رضایت	ضرب نرخ از رضایت گردشگری	درجه رضایت گردشگران از رضایت	متوسط نرخ مالیات	(کوس، ۲۰۰۵)
					نسبت تراکم مقصد	(دو کروس، ۲۰۰۱)
					میزان ابداعات محصولات فرهنگی	(لیو و چن، ۲۰۱۵)
					ضرب تکنولوژی	(کارتز و بیتون، ۲۰۰۴)
میزان مشارکت جامعه محلی در فرایند گردشگری		تعداد منابع انسانی در صنعت گردشگری	حجم مشارکت غیربومیان در گردشگری	میزان ابداعات محصولات فرهنگی	(پادین و سونسون، ۲۰۱۳)	
				نسبت نخبگان فرهنگی جامعه	(وارگاس، ۲۰۱۳)	
				متوسط دستمزد از کسب و کارهای مختلف گردشگری	(برکار و کولاریک-چک، ۲۰۱۷)	
				ضرب مشارکت جامعه محلی	(ناتالیه و گود، ۲۰۱۴)	
در فرایند گردشگری	درآمد جامعه محلی از گردشگری	نسبت نخبگان فرهنگی جامعه	میزان ابداعات محصولات فرهنگی	(پاکدیبینیت، ۲۰۰۷)		
			ضرب مشارکت جامعه محلی	(لولانسکیا و لولانسکی، ۲۰۱۱)		
			متوسط دستمزد از کسب و کارهای مختلف گردشگری	(عمر، ۲۰۱۳)		
			ضرب مشارکت جامعه محلی	(آونگ و همکاران، ۲۰۱۴) (گوریرا و نگولوب، ۲۰۱۶)		

1. Adams
2. Awang, et al.
3. Carter, et al.
4. Swanson & Devereaux
5. Camus, et al.
6. Buckley

ادامه جدول ۲

منابع استخراج کدها	کدها	مقوله فرعی	مقوله اصلی	کد محوری	
(ایسماگیلوا و همکاران، ۲۰۱۵) (امیر و همکاران، ۲۰۱۵)	ارزش میراث فرهنگی		ارزش گردشگری میراث فرهنگی	موسسه پژوهش‌های توسعه پایدار گردشگری فرهنگی	
(آونگ و همکاران، ۲۰۱۴) (تورگگلر و فرانس، ۲۰۱۵) (کاموس و همکاران، ۲۰۱۲) (سازمان جهانی گردشگری، ۲۰۱۷)	سرمایه سرمایه‌گذاری مالی	مقدار ارزش افزوده از ضریب سرمایه سرمایه‌گذاری شده			
(کارتر و بیتون، ۲۰۰۴) (بوتیزو اینهولت، ۲۰۰۹) (نوکا، ۲۰۱۷)	معافیت مالیاتی سرمایه سرمایه‌گذاری شده در صنعت گردشگری				
(کارتر و همکاران، ۲۰۱۵)	سرمایه در صنایع گردشگری				
(ماتریکو و همکاران، ۲۰۱۶)	سرمایه اهدایی				
(لیو و چن، ۲۰۱۵)	نسبت سرمایه سرمایه‌گذاری شده	مقدار ارزش افزوده از ضریب منابع انسانی نرخ ارزش افزوده از ضریب نوآوری فرهنگی			
(خلایکاو، ۲۰۱۵) (پاکدیبینیت، ۲۰۰۷)	ذی‌نفعانی که در گردشگری فرهنگی مشارکت دارند				
(ماتریکو و همکاران، ۲۰۱۶)	دیدگاه جغرافیایی				دیدگاه جامعه‌شناسی
(سازمان جهانی گردشگری، ۲۰۰۴)	نوآوری در محصولات فرهنگی	تغییرات فرهنگی			
(سازمان جهانی گردشگری، ۲۰۰۴)	ابتکارات بخش خصوصی				
(سازمان جهانی گردشگری، ۲۰۰۴)	سیاست‌های جامعه محلی				
(سازمان جهانی گردشگری، ۲۰۰۴) (پاکدیبینیت، ۲۰۰۷)	سیاست‌های توسعه‌ای بخش دولتی				

منبع: یافته‌های پژوهش

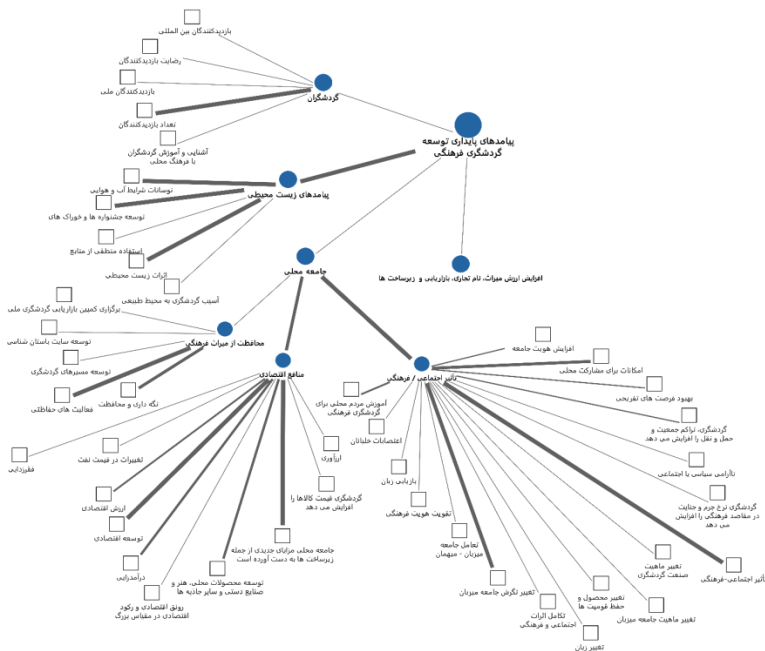
ادامه جدول ۳

کد محوری	مقاله اصلی	مقاله فرعی	کدها	منابع استخراج کدها
پایندمدلسای پایداریتوسعه گردشگری فرهنگی	جامعه محلی	محافظت از میراث فرهنگی	برگزاری کمپین بازاریابی گردشگری ملی	(عمر، ۲۰۱۳)
			توسعه سایت‌های باستان‌شناسی	(بوکلای، ۲۰۱۴)
			توسعه مسیرهای گردشگری	(ناتالیه و گوید، ۲۰۱۴)
			فعالیت‌های حفاظتی	(پادین و سونسون، ۲۰۱۳)
			نگهداری و محافظت	(کارتر و بیتون، ۲۰۰۴)
		منابع اقتصادی	فقرزدایی	(صیفی و همکاران، ۲۰۱۸)
			تغییرات در قیمت نفت	(بورگس و همکاران، ۲۰۱۱)
			ارزش اقتصادی	(پاکدیبینیت، ۲۰۰۷)
			توسعه اقتصادی	(مانزیکو و همکاران، ۲۰۱۶)
			درآمدزایی	(دو کروس، ۲۰۰۱)
			رونق اقتصادی و رکود اقتصادی در مقیاس بزرگ	(امیر و همکاران، ۲۰۱۵)
			توسعه محصولات محلی، هنر و صنایع دستی و سایر جاذبه‌ها	(برکار و کولاریک-چیک، ۲۰۱۷)
			جامعه محلی مزایای جدیدی از جمله زیرساخت‌ها به دست آورده است	(عمر، ۲۰۱۳)
			گردشگری قیمت کالاها را افزایش می‌دهد.	(فرانس و ایشتوک، ۲۰۰۷)
			ارز آوری	(مینگسو و وال، ۲۰۱۲)
	تورات اجتماعی / فرهنگی	آموزش مردم محلی برای گردشگری فرهنگی	(صیفی و همکاران، ۲۰۱۸)	
		اعتصابات خلبانان	(اوانگ و همکاران، ۲۰۱۴)	
		بازیابی زبان	(یون و ژانگ، ۲۰۱۶)	
		تقویت هویت فرهنگی	(فرید، ۲۰۱۵)	
		تعامل جامعه میزبان - میهمان	(دراگونی، ۲۰۱۷)	
		تغییر نگرش جامعه میزبان	(سازمان جهانی گردشگری، ۲۰۱۷)	
		تکامل اثرات اجتماعی و فرهنگی	(امیر و همکاران، ۲۰۱۵)	
		تغییر زبان	(ون و لی، ۲۰۱۳)	
		تغییر محصول و حفظ قومیت‌ها	(نونکا، ۲۰۱۷)	
			(ناتالیه و گوید، ۲۰۱۴)	
			(پادین و سونسون، ۲۰۱۳)	
			(بوپتزو اینپهولت، ۲۰۰۹)	
			(امیر و همکاران، ۲۰۱۵)	
			(برکار و کولاریک-چیک، ۲۰۱۷)	
			(کارتر و بیتون، ۲۰۰۴)	
	(بورگس و همکاران، ۲۰۱۱)			
	(کاموس و همکاران، ۲۰۱۲)			

ادامه جدول ۳

کد محوری	مقوله اصلی	مقوله فرعی	کدها	منابع استخراج کدها
پایداری پایاداری توسعه گردشگری فرهنگ	جامعه محلی	ارزش اجتماعی / فرهنگی	تغییر ماهیت جامعه میزبان	(بوکلای، ۲۰۱۴)
			تغییر ماهیت صنعت گردشگری	
			تأثیر اجتماعی-فرهنگی	
			گردشگری نرخ جرم و جنایت در مقاصد فرهنگی را افزایش می دهد.	
			نآرامی سیاسی یا اجتماعی	
			گردشگری، تراکم جمعیت و حمل و نقل را افزایش می دهد.	
			بهبود فرصت های تفریحی	
			امکانات برای مشارکت محلی	
هویت جامعه محلی را افزایش می دهد.				
افزایش ارزش میراث، نام تجاری، بازاریابی و زیرساخت ها				

منبع: یافته های پژوهش

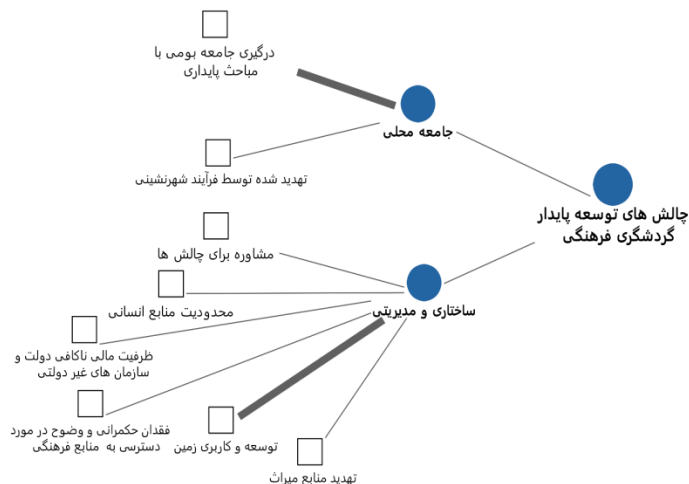

نگاره ۶. نمایش درختی پیامدهای پایداری توسعه گردشگری فرهنگی، منبع: یافته های پژوهش

جدول ۴. کدها و مقولات چالش‌های توسعه پایدار گردشگری فرهنگی

کد محوری	مقوله	کدها	منابع استخراج کدها
چالش‌های توسعه پایدار گردشگری فرهنگی	جامعه محلی	تهدید شده توسط فرآیند شهرنشینی	(کارتز و همکاران، ۲۰۱۵)
		درگیری جامعه بومی با مباحث پایداری	(رودرز و آرز، ۲۰۱۱)
چالش‌های توسعه پایدار گردشگری فرهنگی	ساختاری و مدیریتی	تهدید منابع میراث	(کارتز و همکاران، ۲۰۱۵)
		توسعه و کاربری زمین	
		فقدان حکمرانی و وضوح در مورد دسترسی به منابع فرهنگی	(آونگ و همکاران، ۲۰۱۴)
		ظرفیت مالی ناکافی دولت و سازمان‌های غیردولتی	
محدودیت منابع انسانی			
		استفاده از مشاوره برای چالش‌ها	

منبع: یافته‌های پژوهش

نگاره ۷. نمایش درختی چالش‌های توسعه پایدار گردشگری فرهنگی، منبع: یافته‌های پژوهش

گام ششم: کنترل کیفی یافته‌ها؛ در گام تجزیه و تحلیل منابع انتخاب شده بر اساس روش کدگذاری و طبقه‌بندی اطلاعات با تکنیک تحلیل محتوی، همواره سعی بر بازبینی و کدگذاری مجدد داده‌های استخراج شده توسط افراد تیم پژوهش داشته‌ایم. تمامی این فعالیت‌ها برای تضمین کیفیت یافته‌های پژوهش انجام شده است. یکی دیگر از ابزارهای اصلی که برای اطمینان از روایی نظری و عملی تحقیق انجام گرفته اتخاذ شد، استفاده از نظر خبرگان است. بدین شکل که محققین برای ارزیابی نتایج پایایی

تحقیق از نظر دو خبره خارج از محققین مقاله که به لحاظ روش و موضوع متخصص هستند بهره بردند. در این مرحله از افراد خبره خواسته شد که نظراتشان را در خصوص انتخاب روش فراترکیب برای این مطالعه، مناسب بودن و کفایت منابع، فرایند انتخاب منابع نهایی و ارزیابی و نمره دهی آنها به منابع بر اساس فرم CASP انجام پذیرد. که خوشبختانه کیفیت منابع با شاخص کمی بالای ۳۰ بر اساس فرم CASP مجدداً توسط خبرگان تایید شد. در خصوص کدهای استخراج شده و دست بندی کدها در قالب مقولات نتایج در اختیار خبرگان قرار گرفت، برای ارزیابی میزان توافق میان آن دو از شاخص کاپای کوهن^۱ استفاده شد. کاپای کوهن توافق را بین دو ارزیاب که هر کدام N مورد را در C طبقه متقابلاً انحصاری مرتب کرده‌اند، اندازه‌گیری می‌کند (اسمیتون^۲، ۱۹۸۵). آنچه که در ضریب کاپای کوهن به دنبال آن هستیم ارزیابی اندازه توافق بین دو فرد، پدیده و یا منبع تصمیم‌گیری است که هر یک به صورت جداگانه دو کمیت اصلی ما را مورد اندازه‌گیری قرار داده‌اند. ضریب کاپا و تحلیل آماری مبتنی بر آن اندازه‌ای عددی بین ۱- تا ۱+ است، که هر چه به ۱+ نزدیکتر باشد بیانگر وجود توافق متناسب و مستقیم می‌باشد. زمانی که مقدار کاپا به عدد صفر نزدیکتر باشد، توافق کمتر بین آنها را نشان می‌دهد (ویرا و گارتته^۳، ۲۰۰۵). غالباً؛ میزان توافق ضریب کاپای کوهن بین ۰,۴ تا ۰,۶ توافق متوسط، مقادیر بین ۰,۶ تا ۰,۸ توافق قابل ملاحظه و خوب و مقادیر بیش از ۰,۸ توافق عالی بین دو ارزیاب را نشان می‌دهد. رابطه کاپا به صورت زیر است:

$$kappa = \frac{po - pe}{1 - pe}$$

در این رابطه؛ Po بیانگر توافقات مشاهده شده و Pe توافقات مورد انتظار است. در واقع شاخص کاپا تایید پایایی مولفه‌های استخراج شده دو کدگذار است. در این مطالعه نیز برای بررسی نتایج استخراجی، ضریب توافق کاپا در نرم افزار SPSS محاسبه شد. مقدار شاخص کاپا برابر با ۰,۷۱۲ است که با توجه به قرار گرفتن این ضریب در دسته مقادیر بین ۰,۶ تا ۰,۸ می‌توان نتیجه گرفت که ضریب توافق در سطح خوبی است و

1. Cohen's kappa coefficient

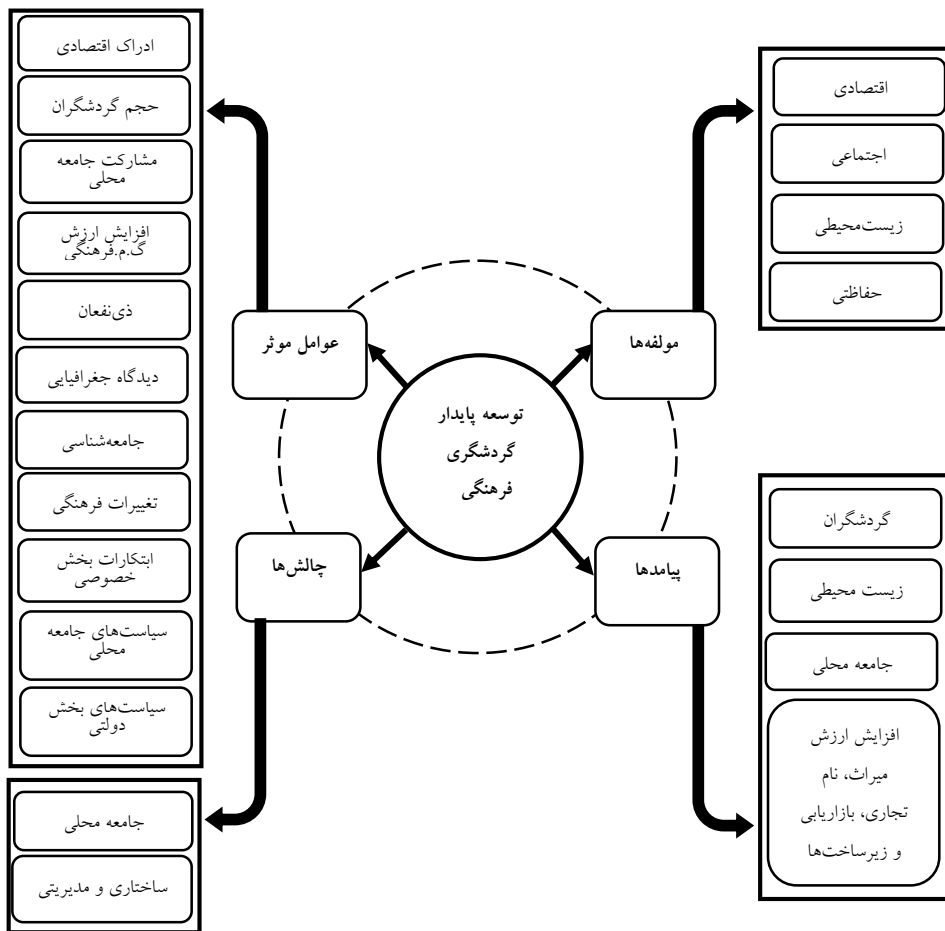
2. Smeeton

3. Viera & Garrett

مقالات استخراج شده و مورد تحلیل قرار گرفته از طریق روش فراترکیب از سطح پایایی قابل ملاحظه و خوبی برخوردار هستند و مطالعه انجام شده معتبر می‌باشد.

گام هفتم: ارائه نتایج و یافته‌ها؛ موضوع مورد بررسی بر اساس مدل ساندلوسکی و باروسو (۲۰۰۷) در شش گام قبلی فرایند فراترکیب در جهت اهداف تحقیق دنبال و به تفصیل مورد بحث و بررسی قرار گرفت. نتایج یافته‌های تحقیق دال بر ارائه ۱۰۴ کد اولیه شناسایی شده بر اساس متون مورد بررسی می‌باشد که این کدها در یک گام انتزاعی‌تر در قالب ۲۹ مقوله اصلی و فرعی عبارتند از؛ اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی و حفاظتی (کد محوری: مولفه‌های توسعه پایدار گردشگری فرهنگی)؛ ادراک اقتصادی، حجم گردشگران، درآمد حاصل از گردشگری، درجه رضایت گردشگران از نوآوری محصول فرهنگی، میزان مشارکت جامعه محلی، تعداد منابع انسانی در صنعت گردشگری، درآمد جامعه محلی از گردشگری، ارزش گردشگری میراث، مقدار ارزش افزوده از ضریب سرمایه سرمایه‌گذاری شده، ذی‌نفعان، دیدگاه جغرافیایی، جامعه‌شناسی، تغییرات فرهنگی، ابتکارات بخش خصوصی، سیاست‌های جامعه محلی و سیاست‌های توسعه‌ای بخش دولتی (کد محوری: عوامل موثر بر توسعه پایدار گردشگری فرهنگی)؛ گردشگران، زیست محیطی، جامعه محلی، محافظت از میراث فرهنگی، منافع اقتصادی، اثرات اجتماعی / فرهنگی، افزایش ارزش میراث، نام تجاری، بازاریابی و زیرساخت‌ها (کد محوری: پیامدهای پایداری توسعه گردشگری فرهنگی)؛ جامعه از ۳۹ منبع نهایی و مقوله بند آنها در قالب ۴ کد محوری به سوال اول تحقیق پاسخ داده شد و هر یک از این کدهای محوری با محلی، ساختاری و مدیریتی (کد محوری: چالش‌های توسعه پایدار گردشگری فرهنگی). با دسته بندی کدهای اولیه استخراج شده استفاده از نرم‌افزار مکس کیودی ای ۲۰۱۸،۱ در قالب نمودار درختی به نمایش درآمدند. در نهایت جهت پاسخ به سوال نهایی تحقیق؛ مدل مفهومی توسعه پایدار گردشگری فرهنگی با دیدی جامع و کل‌نگر ارائه گردید

(نگاره ۸).

نگاره ۸. مدل مفهومی توسعه پایدار گردشگری فرهنگی، منبع: یافته‌های پژوهش

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

با وجود توجه به گردشگری فرهنگی، مطالعات حوزه پایداری آن با مفاهیم محوری مولفه‌ها، عوامل موثر، پیامدها و چالش‌های آن اغلب در مطالعات انجام شده بصورت منفرد مورد بررسی قرار گرفته بودند و ارائه مدلی مفهومی و جامع در این خصوص نادیده گرفته شده بود. که در این پژوهش تلاش شد به آن پرداخته شده است. لذا هدف غایی این مقاله، علاوه بر شناسایی ابعاد موضوع، ارائه مدل مفهومی جامع و کل‌نگر توسعه پایدار گردشگری فرهنگی براساس روش فراترکیب است تا از دید توسعه پایداری به

گردشگری فرهنگی در مطالعات علم گردشگری بپردازد. در همین راستا از ۳۹ مقاله مورد بررسی، ۱۰۴ کد و ۲۹ مقوله اصلی و فرعی شناسایی شده که در جداول ۳،۲،۱ و ۴ نشان داده شده اند. همچنین نمودار درختی حاصل از مقوله‌بندی‌های انجام شده در قالب ۴ کد محوری مستخرج از نرم افزار مکس کیو دی ای ۲۰۱۸،۱ در نگاره‌های ۶،۵،۴ و ۷ به نمایش درآمده است. میزان فراوانی کدهای استخراج شده در منابع بر اساس ضخامت خطوط در نمودارهای درختی مشخص می‌باشد اما از آنجا که متد این تحقیق بر اساس تحلیل محتوی پنهان انجام شده است فراوانی شماری در اولویت این پژوهش نیست. در نهایت مدل مفهومی توسعه پایدار گردشگری فرهنگی ارائه گردید. مقاله حاضر در حوزه علم گردشگری از چند بعد اقدام به دانش‌افزایی نموده است. اول اینکه تاکنون هیچ پژوهشی در ایران و خارج از ایران مدل مفهومی به این جامعیت در خصوص موضوع مورد بحث ارائه نکرده است که شاید این ویژگی به دلیل انتخاب روش پژوهش فراترکیب و تحلیل محتوا پنهان آن باشد که برای اکتشاف و شناسایی این پدیده، یعنی توسعه گردشگری فرهنگی با دید پایداری مورد استفاده قرار گرفته است. از این رو به کارگیری این روش‌شناسی را نیز می‌توان به نوآوری‌های این پژوهش در حوزه مطالعات علم گردشگری افزود. دوم اینکه برخی از مقولات به دست آمده از مدل مفهومی، کاملاً جدید و منحصر به فرد است. به عنوان مثال؛ مقوله اصلی؛ میزان مشارکت جامعه محلی در فرایند گردشگری در قالب مقولات فرعی؛ تعداد منابع انسانی در صنعت گردشگری، درآمد جامعه محلی از گردشگری در هیچ پژوهشی به این صورت نسبتاً جامع اشاره نشده است. مورد سوم؛ این مطالعه به دلیل استفاده از تکنیک فراترکیب که بر اساس مطالعات کیفی پیشین قرار دارد برای سایر پژوهشگران حوزه مطالعاتی پایداری گردشگری فرهنگی می‌تواند به عنوان یک منبع جامع مورد رفرنس قرار بگیرد و همچنین با توجه به مدل مفهومی ارائه شده می‌تواند در مطالعات کمی نیز مورد استفاده قرار بگیرد. چهارمین نکته برجسته مطالعه انجام شده؛ به توجه به ماهیت کلی و عام مدل پیشنهادی، قابلیت کاربرد در سایت‌های میراث فرهنگی و سازمان‌های مختلفی چون سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) و... را دارد. در پایان با استناد به نتایج بدست آمده جهت اتمام فرایند پژوهش انجام گرفته لازم است پیشنهادی پژوهشی به محققین این حوزه ارائه داد: (۱) تحقیقی با هدف پیاده‌سازی مدل و توسعه تعمیم‌پذیری یافته‌های مدل با استفاده از روش‌های کمی انجام پذیرد. (۲) ارائه مدل توسعه پایدار گردشگری فرهنگی با رویکرد آمیخته. (۳) پیاده‌سازی مدل به صورت موردی در سایت‌های میراث فرهنگی.

منابع

- Adams, E. (2010). *TOWARDS SUSTAINABILITY INDICATORS*. BSc.
- Agyeiwaah, E., Mckercher, B., & Suntikul, W. (2017). Identifying core indicators of sustainable tourism : A path forward ? *Tourism Management Perspectives*, 24, 26–33. <https://doi.org/10.1016/j.tmp.2017.07.005>.
- Amir, S., Mohamed Osman, M., Bachok, S., & Ibrahim, M. (2015). Sustaining local community economy through tourism : Melaka UNESCO world heritage city. In *Procedia Environmental Sciences* (Vol. 28, pp. 443–452). Elsevier B.V. <https://doi.org/10.1016/j.proenv.2015.07.054>
- Awang, K. W., Fong, O. M., & Aziz, Y. A. (2014). THE IMPACT OF CULTURAL TOURISM IN SMALL TOWN SUSTAINABLE DEVELOPMENT Malaysia tourism industry. *Journal of Tourism, Hospitality & Culinary Arts*, 6(2), 57–64.
- Beck, C. (2002). Mothering Multiples : A Meta-Synthesis of the Qualitative Research, MCN. *The American Journal of Maternal /Child Nursing*, 28(2), 93–99.
- Bench, S. and Day, T. (2010). The user experience of critical care discharges: a meta-synthesis of qualitative research. *Nursing Studies*, 47(4), 487–499.
- Borges, M. A., Carbone, G., Bushell, R., & Jaeger, T. (2011). *Sustainable tourism and natural World Heritage*.
- Bowitz, E., & Ibenholt, K. (2009). Economic impacts of cultural heritage e Research and perspectives. *Journal of Cultural Heritage*, 10(1), 1–8. <https://doi.org/10.1016/j.culher.2008.09.002>
- Brcar, F., & Colaric-Jakse, L. M. (2017). Evaluation of cultural heritage in Posavje region by tourists and employees. *Challenges of the Future*, 2(1), 1–15.
- Buckley, R. (2014). The effects of world heritage listing on tourism to australian national parks. *Journal of Sustainable Tourism*, 12(1), 70–84. <https://doi.org/10.1080/09669580408667225>.
- Camus, S., Hikkerova, L., & Sahut, J. (2012). Systemic Analysis and Model of Sustainable Tourism. *INTERNATIONAL JOURNAL OF BUSINESS*, 17(4).
- Carter, R. W. B., & Beeton, R. J. S. (2004). A model of cultural change and tourism. *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 9(4), 423–442. <https://doi.org/10.1080/1094166042000311282>
- Carter, R. W. B., Thok, S., Rourke, V. O., & Pearce, T. (2015). Sustainable tourism and its use as a development strategy in Cambodia : a systematic literature review. *Journal of Sustainable Tourism*, 23(5), 797–818. <https://doi.org/10.1080/09669582.2014.978787>.
- Chenail, R. J. (2009). *Bringing Method to the Madness : Sandelowski and Barroso ' s Handbook for Synthesizing Qualitative*. The Weekly Qualitative Report, 2(2), 8–12. Retrieved from <http://www.nova.edu/ssss/QR/WQR/sandelowski.pdf>.
- Dixon-Woods, M., Cavers, D., Agarwal, S., Annandale, E., Arthur, A., Harvey, J., & Riley, R. (2006). Conducting a critical interpretive synthesis of the literature on access to healthcare by vulnerable groups. *BMC Medical Research Methodology*, 6(35), 1–13.

- Dragouni, M. (2017). *Sustainable heritage tourism: Towards a community-led approach*. UCL.
- du Cros, H. (2001). A new model to assist in planning for sustainable cultural heritage tourism. *International Journal of Tourism Research*, 3(2), 165–170. <https://doi.org/10.1002/jtr.297>.
- Durovic, M., & Lovrentjev, S. (2014). INDICATORS OF SUSTAINABILITY IN CULTURAL TOURISM. *The Macrotheme Review*, 3(7), 180–189.
- Edwards, J., & Kaimal, G. (2016). Using meta-synthesis to support application of qualitative methods findings in practice: A discussion of meta-ethnography, narrative synthesis, and critical interpretive synthesis. *The Arts in Psychotherapy*, 51, 30–35.
- Farid, S. M. (2015). Tourism management in World Heritage Sites and its impact on economic development in Mali and Ethiopia. In *procedia-social and Behavioral Science* (Vol. 211, pp. 595–604). Bali, Indonesia: Elsevier. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.11.078>
- FRANC, V. I.-, & IȘTOC, E.-M. (2007). CULTURAL TOURISM AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT. *Romanian Journal of Economic Forecasting*, 1, 89–96.
- Ghasemi, A. R., Rayat Pisheh, M., A. (2016). Presenting a model for supply chain sustainability assessment using meta-synthesis approach. *Executive Management*, 14, 91–112.
- Guba, E. G., & Lincoln, Y. S. (1994). Competing Paradigms in Qualitative Research EGaN. In *Handbook of qualitative research* (Vol. 2, pp. 105–117). <https://doi.org/http://www.uncg.edu/hdf/facultystaff/Tudge/Guba%20&%20Lincoln%201994.pdf>
- Gurira, N. A., & Ngulube, P. (2016). Using contingency valuation approaches to assess sustainable cultural heritage tourism use and conservation of the outstanding universal values(OUV) at great Zimbabwe World Heritage Site in Zimbabwe. In *Procedia - Social and Behavioral Sciences* (Vol. 225, pp. 291–302). Luxor: Elsevier. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2016.06.028>
- Ismagilova, G., Safiullin, L., & Gafurov, I. (2015). Using historical heritage as a factor in tourism development. In *Procedia - Social and Behavioral Sciences* (Vol. 188, pp. 157–162). <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.03.355>
- Khlaikaew, K. (2015). The Cultural Tourism Management under Context of World Heritage Sites : Stakeholders ' Opinions between Luang Prabang. In *Procedia Economics and Finance* (Vol. 23, pp. 1286–1295). Prague, Czech Republic: Elsevier B.V. [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(15\)00563-8](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(15)00563-8)
- Ko, T. G. (2005). Development of a tourism sustainability assessment procedure : a conceptual approach. *Tourism Management* 26, 26, 431–445. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2003.12.003>
- Liu, G., & Chen, J. S. (2015). A Dynamic Model for Managing Cultural Tourism. *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 20(5), 500–514. <https://doi.org/10.1080/10941665.2014.904805>
- Loulanskia, T., & Loulanski, V. (2011). The sustainable integration of cultural heritage and tourism: A meta-study. *Journal of Sustainable Tourism*, 19(7), 837–862. <https://doi.org/10.1080/09669582.2011.553286>

- Manrique, C., Jamal, T., & Warden, R. (2016). HERITAGE TOURISM AND CONSERVATION A Cultural Resilience Bridge ? Tazim Jamal. In and T. J. Ana María Munar (Ed.), *Tourism Research Paradigms : Critical and Emergent Knowledges*. Emerald.
- MING SU, M., & WALL, G. (2012). Community Participation in Tourism at a World Heritage Site : Mutianyu Great Wall , Beijing , China. *International Journal of Tourism Research*. <https://doi.org/10.1002/jtr>
- Natalie, M., & Goode, U. (2014). Cultural heritage tourism on Peru ' s north coast. *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*, 6(3), 200–214. <https://doi.org/10.1108/WHATT-03-2014-0013>
- Niroomand, P.; Ranjbar, M.; Sadi, M., & Amirshahi, M. (2012). Identification and classification of mobile business models based on meta-synthesis approach. *Information Technology Management*, 4(10), 179–201.
- Noblit, G.W. and Hare, R. . (1988). *Meta-Ethnography: Synthesizing Qualitative studies*. Sage Publications.
- Nocca, F. (2017). The Role of Cultural Heritage in Sustainable Development : Multidimensional Indicators as Decision-Making Tool. *Sustainability*, 9, 2–28. <https://doi.org/10.3390/su9101882>.
- OECD. (2016). *OECD TOURISM TRENDS and policies 2016* (Vol. 99).
- Omar, H. (2013). *THE DEVELOPMENT OF SUSTAINABLE CULTURAL HERITAGE TOURISM IN MALAYSIA : IMPLICATION FOR PLANNING AND MANAGEMENT DOCTOR OF PHILOSOPHY NEWCASTLE UNIVERSITY*. NEWCASTLE UNIVERSITY.
- Padin, C., & Svensson, G. (2013). A multi-layer matrix model of sustainable tourism reconnection analyses. *European Business Review*, 25(2), 206–216. <https://doi.org/10.1108/09555341311302684>
- Pakdeepinit, P. (2007). *A MODEL FOR SUSTAINABLE TOURISM DEVELOPMENT IN KWAN*. SILPAKORN UNIVERSITY.
- Paterson, B. L., & Canam, C. (2001). *Meta-study of qualitative health research: A practical guide to meta-analysis and meta-synthesis*. Los Angeles, U.S.A: Sage Publications.
- Popay, J., Roberts, H., Sowden, A., Petticrew, M., Arai, L., Rodgers, M., Britten, N., Roen, K., & Duffy, S. (2006). Guidance on the conduct of narrative synthesis in systematic reviews. Retrieved from https://www.researchgate.net/profile/Mark_Rodgers4/publication.
- Ring, N., Ritchie, K., Mandava, L., & Jepson, R. (2011). *A guide to synthesizing qualitative research for researchers undertaking health technology assessments and systematic reviews*. *NHS Quality Improvement Scotland (QIS)*. Retrieved from http://www.iiip.scot.nhs.uk/media/CLT/ResourceUploads/1011201/HTA_MethodsofSynthesizingQualitativeLiterature_DEC101.pdf%5Cnhttps://dspace.stir.ac.uk/handle/1893/3205
- Roders, A. P., & Oers, R. van. (2011). World Heritage cities management. *Facilities*, 29(7/8), 276–285.
- Sandelowski, M., & Barroso, J. (2007). *Handbook for synthesizing qualitative research*. New York: Springer Publishing Company.
- Seyfi, S., Hall, C. M., & Fagnoni, E. (2018). Managing World Heritage Site stakeholders : a

- grounded theory paradigm model approach Managing World Heritage Site stakeholders : a grounded theory. *Journal of Heritage Tourism*, 0(0), 1–17.
- Smeeton, N. . (1985). Early History of the Kappa Statistic. *Biometrics*, 41, 795.
- Swanson, K. K., & Devereaux, C. (2012). Advances in Culture , Tourism and Hospitality Research Emerald Book Chapter : Culturally Sustainable Entrepreneurship : A Case Study for Hopi Tourism CULTURALLY SUSTAINABLE ENTREPRENEURSHIP : A CASE STUDY FOR HOPI TOURISM. *Advances in Culture, Tourism and Hospitality Research*, 6, 479–494. [https://doi.org/10.1108/S1871-3173\(2012\)0000006029](https://doi.org/10.1108/S1871-3173(2012)0000006029).
- Thomas, J. (2004). Integrating qualitative research with trials in systematic reviews. *Bmj*, 328(7446), 1010–1012. <https://doi.org/10.1136/bmj.328.7446.1010>.
- Thomas, J., & Harden, A. (2008). Methods for the thematic synthesis of qualitative research in systematic reviews. *BMC Medical Research Methodology*, 8, 1–10. <https://doi.org/10.1186/1471-2288-8-45>
- Torggler, B., & France, C. (2015). *UNESCO 's Work on Culture and Sustainable Development Evaluation of a Policy Theme*.
- Towner, J. (1985). The Grand Tour: a key phase in the history of tourism. *Annals of Tourism Research*, 12, 297–333.
- UNWTO. (2004). *Indicators of Sustainable Development for Tourism Destinations. A Guidebook*. Madrid, Spain: World Tourism Organization. Retrieved from 92-844-0726-5.
- UNWTO. (2011). *Tourism Towards 2030 Global Overview. UNTWO General Assembly, 19th Session*.
- UNWTO. (2017). *SDG Indicators for “ Sustainable tourism ” A UNWTO contribution to the IAEG-SDG*.
- Unwto, O. (2018). 2018 Edition UNWTO International Tourism Trends 2017, 1–20.
- Vargas, G. (2013). A Normative Model For Sustainable Cultural And Heritage Tourism In Regional Development Of Southern Jalisco. *IICMR Research Journal*, 7(2), 9–23.
- Viera, A. J., & Garrett, J. M. (2005). Understanding interobserver agreement: the kappa statistic. *Fam Med*, 37(5), 360–363.
- Wan, Y. K. P., & Li, X. (2013). Sustainability of Tourism Development in Macao, China. *INTERNATIONAL JOURNAL OF TOURISM RESEARCH*, 65(September 2011), 52–65. <https://doi.org/10.1002/jtr>.
- Yun, H. J., & Zhang, X. (2016). Cultural Conservation and Tourism Development in the Consolidation Stage of the Tourism Area Life Cycle Model Consolidation Stage of the Tourism Area Life Cycle Model. *Tourism Planning & Development*, 0(0), 1–16. <https://doi.org/10.1080/21568316.2016.1243147>.
- Zimmer, L. (2006). Qualitative meta-synthesis: a question of dialoguing with texts. *Advanced Nursing*, 53, 11–18.

کتاب	معیارهای CASP (نویسندگان، سال انتشار)	اهداف تحقیق	منطق روش	طرح پژوهش	روش نمونه برداری	جمع آوری داده‌ها	انعکاس پذیری	ملاحظات اخلاقی	دقت تجزیه و تحلیل	بیان روشن یافته‌ها	ارزش تحقیق	جمع امتیازها
1	(Farid, 2015)	3	3	4	3	3	3	3	3	3	4	32
2	(Khlaikaew, 2015)	4	4	4	3	3	4	4	5	4	4	39
3	(du Cros, 2001)	3	4	4	3	3	4	4	4	5	4	38
4	s(Liu & Chen, 2015)	4	5	4	5	4	5	5	4	5	4	45
5	(Carter & Beeton, 2004)	5	4	5	4	4	5	5	4	4	3	43
6	(Padin & Svensson, 2013)	5	4	4	5	5	4	5	4	4	4	44
7	(Vargas, 2013)	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	42
8	(Brcar & Colaric-Jakse, 2017)	5	4	4	5	4	4	5	5	4	5	45
9	(Natalie & Goode, 2014)	4	3	4	3	5	4	4	4	3	4	38
10	(FRANC & IŞTOC, 2007)	4	4	3	3	3	3	4	3	3	4	31
11	(Durovic & Lovrentjev, 2014)	5	4	4	5	5	5	4	4	4	5	45
12	UNWTO,2004	5	4	4	4	4	4	5	4	5	5	45
13	(Ismagilova et al., 2015)	4	4	4	3	3	3	4	4	4	4	40
14	(Ko, 2005)	4	4	3	3	4	3	4	4	4	5	38
15	(MING SU & WALL, 2012)	4	3	4	4	4	4	5	4	4	5	42
16	(Adams, 2010)	3	3	3	3	4	3	3	3	4	3	32
17	(Nocca, 2017)	3	3	5	4	3	5	5	5	4	4	42
18	(Carter et al., 2015)	4	4	5	4	4	4	5	5	5	5	45
19	(Pakdeepinit, 2007)	3	3	4	4	4	4	3	4	5	4	37
20	(Borges et al., 2011)	3	4	5	5	4	5	4	3	4	4	39
21	(Amir, et al., 2015)	4	4	5	4	4	3	4	4	4	5	42
22	(Swanson & Devereaux, 2012)	4	4	4	3	4	3	4	3	3	3	34
23	(Camus et al., 2012)	4	4	3	4	5	4	5	5	5	4	44
24	(Buckley, 2014)	5	4	4	4	4	4	4	5	4	5	45
25	(Manrique et al., 2016)	4	4	4	4	5	4	5	4	5	5	44
26	(UNESCO, 2015)	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	49
27	(UNWTO,2017)	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	48
28	(UNWTO,2016)	4	4	5	4	3	4	5	5	4	4	43
29	(Wan & Li, 2013)	4	3	5	4	3	4	5	3	3	4	39
30	(Rodors & Oers, 2011)	5	5	5	4	5	5	5	5	5	4	48
31	(Yun & Zhang, 2016)	5	4	5	4	3	4	4	4	5	5	43
32	(Loulanskia & Loulanski, 2011)	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	49
33	(Bowitz & Ibenholt, 2009)	4	4	3	4	5	4	5	4	4	5	42
34	(Dragouni, 2017)	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	49
35	(Seyfi et al., 2018)	5	5	5	4	5	4	5	5	5	4	47
36	(Omar, 2013)	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	48
37	(Awang et al., 2014)	5	5	5	4	5	5	5	5	4	5	48
38	(Gurira & Ngulube, 2016)	5	4	5	4	4	4	4	5	5	5	45
39	(Agyeiwaah, et al. 2017)	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	49

پیوست ۱. نتایج ارزیابی مقالات نهایی بر اساس فرم CASP